

Znak Zpravodajské brigády

Podíl českých skautů v 2. odboji s důrazem na činnost Zpravodajské brigády

**Magdaléna Hromková
Arcibiskupské gymnázium
Korunní 2, Praha 2
www.arcig.cz
šk. r. 2004/2005**

*...Tisíce a statisíce mladých lidí! Klíč k velkému hnutí mládeže, usilující o mír.
Bude to druh bratrství bez rozdílu původu, rasy a vyznání, bohatství a
chudoby...*

*Za pomoc při psaní této práce děkuji Františku Bobkovi a Karlu Plockovi, členům
Čestného oddílu Věna Fanderlika, za čas, který mi věnovali, za jejich vyprávění a
poskytnutí materiálů. Dále děkuji Jaromíru Klikovi, předsedovi HS ZB, za jeho velmi cenné
osobní svědectví.*

Obsah

Obsah	3
I. Úvod	4
II. 1.1 Vznik a vývoj skautingu v Československu	6
1.2 Hlava Junáka RNDr. Rudolf Plajner	8
1.3 Skauting a skautský odboj ve válečném období	10
2.1 Zpravodajská brigáda	12
2.2 Jaromír Klika	21
III. 3.1 Oběti války	22
3.2 Závěr	23
Použitá literatura a prameny	24
Seznam zkratk	25
Seznam příloh	27
Přílohy	
Resumé	

Úvod

...Tisíce a statisíce mladých lidí! Klíč k velkému hnutí mládeže, usilující o mír. Bude to druh bratrství bez rozdílu původu, rasy a vyznání, bohatství a chudoby...¹ To byl cíl světového zakladatele skautingu.

Historii českého skautingu zasáhly tři velmi bolestivé etapy, které narušily jeho vývoj. Mám na mysli situace, ve kterých byl skauting zcela zakázán. Poprvé byla činnost skautských oddílů zastavena nacisty za druhé světové války a po obnovení následovaly dva zákazy, které nastolil komunistický režim. Přesto se i v těchto obdobích v naší zemi našlo z řad skautů mnoho lidí, kteří usilovali o pomoc vlasti i bližním, čímž plnili svůj skautský slib, a kteří svojí aktivitou naplňovali původní myšlenku zakladatele Roberta Badena Powella. Mnoho z nich za to zaplatilo životem.

Tato práce, která vznikla v rámci historického semináře, pojednává o činnosti skautských vůdců i jiných členů Junáka v druhém odboji. Mnoho skautů se zapojovalo do odbojových skupin v naší zemi, ve většině z nich měl Junák své zástupce, ale také velké množství z nich bojovalo na frontách a patřili i mezi československé letce RAF. Mimo tyto aktivity zakládali skauti i vlastní odbojové skupiny, jako byla např. Zpravodajská brigáda. Takže se myslím dá říct, že svojí odvahou nezklamali a přispěli tím k obraně Republiky. Téma český skauting v druhém odboji jsem si vybrala, protože již jedenáct let jsem členem 189. skautského oddílu Argiope a spojením dvou oblastí svého zájmu (skauting a historie) chci poukázat na nemalé zásluhy skautů v české historii.

Dosud je nám známo, že ve druhé světové válce přišlo o život 715 skautů, mezi nimiž byly i malé děti. Všem těmto bratrům a sestrám, ale také skautským obětem prvního a třetího odboje byla vzdána čest 10. května 2003 odhalením Národního skautského památníku u Strašnického krematoria.²

Tato práce má tři hlavní části. V první části se zaměřuji na skauting, jeho vývoj a historii, dále na osobnost RNDr. Rudolfa Plajnera, který byl v době války náčelníkem Junáka. Informace o něm uvedené v této studii jsem získala jednak z vyprávění Františka Bobka a jednak z publikace vydané kroměřížským muzeem. První část také zahrnuje stručný přehled činnosti skautů v odboji a přehled junáckých odbojových organizací. Druhá část práce se zabývá činností odbojové skupiny Zpravodajská brigáda. Další samostatná kapitola této části práce je věnována životu Jaromíra Kliky, který je dnes předsedou HS ZB, jemu vděčím za rozhovor a velmi cenné osobní svědectví. Poslední část zahrnuje stručnou informaci o obětech války z řad skautů (uvádím konkrétní příklad Zdeňka Lachnity).

Je třeba podotknout, že psaní této práce bylo ztíženo tím, že o činnosti skautů za druhé světové války nevyšla téměř žádná literatura a v knihách, které se zabývají domácím odbojem, je většinou jejich činnost jen letmo zmíněna. Proto jsem se hned zpočátku obrátila na Františka Bobka („Stopaře“), člena Čestného oddílu Velena Fanderlika, který připravuje k vydání seznam padlých skautů za druhé světové války. František Bobek mi ochotně poskytl základní přehled o činnosti skautů ve všech odbojových organizacích, také o skupinách, které byly samotnými skauty založeny, čímž mi také poskytl základ pro mou práci a za to mu patří můj velký dík. Zvláště chci dále poděkovat Karlu Plockovi, členu Čestného oddílu Velena

---

¹ Hansen, Walter, Vlk jenž nikdy nespí, str. 113

² Památník viz. Příloha č. 1

Fanderlika, a mjr. Eduardovi Stehlíkovi za zprostředkování kontaktů a zapůjčení odborné literatury. Děkuji též vedoucí historického semináře PhDr. Haně Almerové za podporu a povzbuzení v práci a svému tatínkovi Michalu Hromkovi za pomoc v překladu resumé do angličtiny.

1. 1 Vznik a vývoj skautingu v Československu

Skautské hnutí bylo založeno roku 1907 v Anglii Robertem Badenem Powellem. Robert Stephenson Smyth Baden Powell se narodil 22. února 1857 v Anglii, již v roce 1876 odjel jako poručík do Lakhnaú v Indii, kde vedl výcvik nováčků, založil tam amatérský orchestr a divadlo a pohyboval se tam mezi domorodci. Tři roky na to začaly nepokoje v Afghánistánu. Afghánci zabili britského konzula a vyhlásili svatou válku. V roce 1884 byl celý pluk převelen z Asie do jižní Afriky. V roce 1896 byl Powell povýšen na plukovníka. V Africe začínaly boje mezi Brity a Búry, kde se využil tzv. vojenský skauting, který prosadil Baden Powell. Zahrnoval znalost stopařství, orientace v terénu a práce s mapou a buzolou. Již v Africe ho napadla myšlenka skautingu, jak ho známe dnes: *...Tisíce a statisíce mladých lidí! Klíč k velkému hnutí mládeže, usilující o mír. Bude to druh bratrství bez rozdílu původu, rasy a vyznání, bohatství a chudoby...* Roku 1907 požádal o propuštění z armády a částečně mu bylo vyhověno. Téhož roku v létě se uskutečnil první skautský tábor na ostrově Brownsea, což je bráno jako úplný začátek světového skautingu. Teď je načase přesunout se ke skautingu do Československa.

U nás byl skauting založen v roce 1911 Antonínem Benjaminským Svojsíkem. Rok na to byly vydány Základy Junáctví³, což je základní skautská příručka a také se uskutečnil první tábor ve Vorlovských lesech pod hradem Lipnice na Vysočině. Pevnější základy skautingu u nás byly položeny v roce 1914 vytvořením samostatného spolku: **Junák-český skaut**. V roce 1915 by přidružen i „Dívčí odbor“, jehož předsedkyní byla Dr. Berkovcová⁴. V lednu 1915 vyšlo první číslo časopisu Junák. První světová válka lehce pozastavila vývoj Junáka, Svojsík však řídil charitativní činnost skautů ve prospěch raněných a rodin, které měly otce na frontách.

28. října byli skauti podle svého hesla připraveni, přes 300 z nich vykonávalo kurýrní, spojařské, pořadatelské a doručovatelské služby pro vznikající republiku. 7. června byl založen **Svaz junáků-skautů RČS**, náčelníkem byl zvolen Antonín Benjaminský Svojsík a starostou Josef Rösler Ořovský⁵. O Junák se zajímaly tělovýchovné organizace, politické strany i jednotlivci, což vedlo k vzniku několika dalších malých i větších skautských organizací. Také se zdálo, že Junák a Sokol budou spojeny v jednu velkou organizaci, k čemuž nakonec nedošlo. FDTJ a DTJ pro svou mládež skauting zavedly. S odstupem času Sokol začal přebírat, pro úbytek členů, některé skautské výchovné prvky (táboření v sokolských osadách...)

Skautské hnutí zdárně zakotvilo ve všech zemích světa. S tím vznikla Světová skautská škola – Mekka světového skautingu – anglický Gilwell, která přitahovala všechny vůdce a na jejímž základě vznikaly u nás lesní školy. Na Slovensku vznikl první skautský oddíl v roce 1919 v Žilině. Od roku 1920 se vždy jednou za čtyři roky konal mezinárodní sraz skautů Jamburee.

17. září 1938 umírá zakladatel československého skautingu Antonín Benjaminský Svojsík a krátce po něm jeho nejbližší spolupracovník Jan Novák. Pro naše skauty to byla velká ztráta, ale v této době se schylovalo také k událostem, které ovlivnily na dlouhou dobu vývoj skautingu na celém světě. První takový krok učinil fašistický diktátor Benito Mussolini, který zakázal skauting v Itálii. Následovala řada dalších zákazů (ve Španělsku, v Německu a v dalších evropských státech).

³ Základy Junáctví poprvé vyšly v roce 1912 a titulní stranu ilustroval Mikoláš Aleš.

⁴ Dr. Berkovcová spolu s Vlastou Štěpánovou Koseovou byla zakladatelka českého dívčího skautingu.

⁵ Josef Rösler Ořovský byl zakladatelem vodních skautů u nás, stál u zrodu českého ski-klubu, jacht-klubu a byl spoluzakladatel Českého olympijského výboru.

Skautské hnutí u nás se od svého počátku těšilo velkému rozvoji, ale jak už bylo řečeno, vzniklo mnoho menších skautských organizací, které přispívaly k celkovému rozšíření skautingu u nás. Existovalo tu přes šedesát hnutí. Jako doklad rozmanitosti nejdůležitější z nich uvedu:

OFICIÁLNÍ SKAUTSKÉ ORGANIZACE, KTERÉ BYLY ČLENEM SVĚTOVÉHO SKAUTSKÉHO ÚSTŘEDÍ:

Svaz junáků – skautů RČS
Svaz junáků – skautů a skautek RČS
Junák, ústředí skautské výchovy

SKAUTSKÉ ORGANIZACE PŘI POLITICKÝCH STRANÁCH:

Spartakovi skauti práce (komunistická strana)
Skauti DTJ (soc. demokratická strana)
Junáci Volnosti (národně socialistická strana)
Švehlovi junáci (agrární strana)
Sdružení československých skautů socialistů

NÁBOŽENSKÉ CÍRKVE, PŘI KTERÝCH BYLY SKAUTSKÉ ORGANIZACE:

Římsko-katolická církev (oddíly české, slovenské, německé)
Evangelická církev augšpurského vyznání (na Slovensku)
Česko-bratrská církev
Československá církev

SKAUTSKÉ ORGANIZACE ŽIDOVSKÉ:

Techelet – Lavan (v Čechách)
Hašomer – Hacair (na Moravě a na Slovensku)
Ben Akiba (na Slovensku)
Brit – Trupeldor (v celé Republice)
Hašomer – Kadimah (na Podkarpatské Rusi)

SKAUTSKÉ ORGANIZACE NÁRODNOSTNÍCH SKUPIN:

Polská
Německá
Maďarská
Ukrajinská
Ruská

SKAUTSKÉ ORGANIZACE JINÉ:

Obec Psohlavců a Horních Chlapců
Čsl. Obec Baden – Powellových skautů
Liga Lesní Moudrosti⁶

22. ledna 1939 se konal za předsednictví Dr. J. Charváta I. Sněm, na kterém se sešli všichni ti, kteří si byli vědomi toho, že v jednotě je síla, spojili skautské organizace a vznikl **Svaz junáků-skautů a skautek RČS**. Tato organizace byla tak silná, že se s ní počítalo při obraně Republiky.

---

⁶ Názvy organizací sebrány z IV. Junácký sněm Praha 19.-20.5. 1990

1. 2 Hlava Junáka RNDr. Rudolf Plajner

Rudolf Plajner se narodil 5. dubna 1901 v Prostějově. Roku 1905 mu umřela matka. Vystudoval reálné gymnázium v Prostějově. Od roku 1916 chodil do skautské družiny vedené Jiřím Wolkerem, do oddílu Antonína Benjamína Svojsíka. Byl přijat na přírodovědeckou fakultu University Karlovy na obor matematika a fyzika a od roku 1929 učil na gymnáziu v Holešově.

Těsně před okupací českých zemí nacistickou armádou byl jmenován náčelníkem českého Junáka a povedlo se mu všech asi šedesát skautských hnutí spojit v jedno jediné: **Svaz junáků-skautů a skautek RČS**. Podílel se na budování Obrany Národa, Politického ústředí a Petičního výboru Věrní zůstaneme jako zástupce Junáka a udržoval kontakt s Aloisem Eliášem⁷. Jeho funkce v odboji spočívala především v tom, že se svými spolupracovníky zajistil bezpečnou cestu pro převod mnoha vojáků, politiků a členů vlády do zahraničí. Po 1. září 1939 byl mimo jiné zatčen i velitel Junáka Bohuslav Řehák, a tak měl Plajner plnou odpovědnost za celou organizaci. V létě roku 1940 byly rozpuštěny skautské tábory, Plajner proti tomu protestoval a prostřednictvím Eliášovy vlády se snažil, aby majetek oddílu i dětí byl vrácen. *Mnohde se vrátily děti z táborů jen v teplákách, nebo dokonce v trenýrkách. Při jednom takovém jednání došlo k vyvrcholení napětí zvýšenými hlasy na obou stranách: „Jak to s námi mluvíte“ a náčelník stejně ostře: „Tak jak vy s námi jednáte!“*⁸ Poté udělal tajnou dohodu se Sokolem, ČČK a Klubem českých turistů o přijetí a ochraně skautských oddílů, pro případ zrušení organizace. Bohužel bylo jeho tušení správné, 28. října 1940 byl Junák rozpuštěn a 4. listopadu byl Plajner eskortován do Prahy k likvidaci Junáka. Nacisté měli z této organizace velký strach, ačkoliv více než 80% členů byly děti, které chodily ještě na základní školy.

21. ledna 1943 byl Plajner zatčen gestapem na cestě z práce, odvezli ho k domu, kde bydlel. Otevřel jim Plajnerův šestnáctiletý syn a na neochotu pustit je dovnitř reagovali vytažením pistole. Naštěstí byla prohlídka u Plajnera doma jen povrchní. Náhodou byly toho dne v sušárně ukryty dvě pistole připravené k transportu. Nebyly odhaleny. Jednání gestapa bylo ostré, ale bez fyzického kontaktu. Byl odvezen na gestapo do Zlína, poté byl vězněn v Brně na Cejlu, v Praze na Pankráci a prošel Pečkárnou. 24. března 1943 byl propuštěn pro nedostatek důkazů. Podezření ze stykem se zahraničím a zapojení v junáckém odboji mu nebylo dokázáno.

Po propuštění se opět zapojil do odboje a ve spolupráci s Mezinárodním červeným křížem plnil politické a zpravodajské úkoly, které měly přispět k osvobození republiky. Budovu gymnázia v Holešově, kde učil, využíval jako přechodný úkryt před převodem do zahraničí, sloužila také jako místo, odkud se vysílalo a jako úkryt zbraní a munice. Pomoc partyzánům skrývajícím se v okolních lesích poskytovalo také vybavení turistické noclehárny v budově školy. Jeho tajná pomoc nebyla vyzrazena ani KČT ani školníky.

V říjnu roku 1944 jednal Plajner s komisařem partyzánské brigády Jana Žižky z Trocnova kpt. Štěpánovem a napojil na něj svého žáka Jendu Rolka⁹, což byl velitel Tajné vojenské a civilní organizace.

Velký význam měl pro Plajnera jeho přítel, kolega a ředitel školy Ladislav Jaroš. Stejně jako byl Plajner cele oddán skautingu, tak byl zase Jaroš oddán Sokolu. Ladislav Jaroš byl předvolán do Brna na gestapo dne 8. dubna 1942. Plajner mu nabídl pomoc převodem do zahraničí, to však Jaroš odmítl, protože si byl vědom toho, že by se gestapo mstilo na

⁷ Alois Eliáš byl čs. generál a politik, předseda protektorátní vlády.

⁸ Vémola, Antonín, RNDr. RUDOLF PLAJNER, str. 25

⁹ Jan Rolek krycím jménem v TVCO „kapitán Robert“

Plajnerovi i na jeho rodině. 18. června byl popraven za přechovávání osob říši nepřátelských a za schvalování atentátu.

Na podzim roku 1944 se probíla část 1. československé brigády Jana Žižky na Moravu do Beskyd, což bylo velmi strategické místo pro převádění do zahraničí. Rudolf Plajner byl první, komu se s nimi podařilo navázat kontakt. První jednání bylo na začátku října. Byli zde přítomni představitelé štábu partyzánské brigády, za TVCO Plajnerův žák Jan Rolek, Plajner, za partyzánskou brigádu Jana Žižky komisař kpt. Štěpánov a Karel Král. Tím byla zahájena spolupráce a holešovská TVCO se stala součástí brigády Jana Žižky z Trocnova.

Na jaře roku 1945 začal Plajner vyhledávat vhodné osoby pro revoluční národní výbory. Hlavní podmínky pro tyto lidi byla bezúhonnost a nezátíženost okupační a protektorátní minulostí. Nehledal tyto lidi jen pro samotný Holešov, ale pro celý předválečný okres Holešov.

Po válce byl Plajner oceněn mnoha vyznamenáními. Za činnost v odboji dostal stříbrný stupeň Junáckého kříže „Za vlast 1938-45“, zlatý stupeň „in memoriam“, dále dostal stříbrnou medaili partyzánské skupiny „Vela“. Dále byl skautům udělen diplom „Junákům za spolupráci v odboji věnuje 1. československá partyzánská brigáda Jana Žižky z Trocnova“, v první řadě to bylo ocenění právě pro náčelníka. 2. května 1946 při audienci na Pražském hradě udělil prezident republiky Dr. Edvard Beneš Plajnerovi „V uznání bojových zásluh, které získal v boji za osvobození republiky Československý válečný kříž“. Dále získal Československou vojenskou medaili za zásluhy 1. stupně „V uznání vynikajících vojenských činů mimo boj“. A již 19. června 1940 byl vyznamenán nejvyšším skautským vyznamenáním „Řádem stříbrného vlka“.¹⁰

---

¹⁰ Některá z vyznamenání viz. Přílohy č. 3-6

1. 3 Skauting a skautský odboj ve válečném období

Dne 16. března 1939 byl v českých zemích zřízen protektorát Čechy a Morava. Protektorátním prezidentem byl Emil Hácha a v čele vlády stáli postupně Rudolf Beran, Alois Eliáš, Jaroslav Krejčí a Richard Bienert. Protektorát byl však součástí Velkoněmecké říše a protektorátní správa proto byla vždy podřízena okupační moci. 1. září 1939 vypukla druhá světová válka tím, že Německo bez vypovězení války zahájilo útok na Polsko, jež bylo současně napadeno i SSSR.

U nás již od 23. března 1939 fungovala nekomunistická odbojová organizace Obrana Národa (ON). Tato organizace byla složena hlavně z bývalých důstojníků (Sergej Ingr, Hugo Vojta, Josef Bílý, Vojtěch Luža). Zabývali se hlavně zpravodajskou a diverzní činností, převody do zahraničí a ukrýváním zbraní. Její součástí byla i skupina Tři králů (Balabán, Mašín a Morávek). V srpnu 1939 vznikl Petiční výbor Věrní zůstaneme (PVVZ). Tato odbojová skupina byla vytvořena mladší generací politiků socialistických a demokratických stran a některých odborových organizací. Hlavními představiteli byli J. K. Beneš a J. Fischer. Další důležitou složkou odboje bylo Politické ústředí (PÚ). Bylo vytvořeno spolupracovníky Edvarda Beneše Přemyslem Šámalem, Prokopem Drtinou, Ladislavem Feierabendem. Dávali důraz na zpravodajské spojení a usilovali o politické vedení. Všechny tyto odbojové organizace se v roce 1940 více méně podřídily Ústřednímu vedení odboje domácího (ÚVOD).

Ve všech těchto uvedených odbojových organizacích bylo poměrně velké množství skautských vůdců (např. Rudolf Plajner, jehož činnost je v předchozí kapitole této práce podrobněji popsána, nebo Václav Morávek, jenž byl skautským vůdcem v Kladně, účastnil se s Balabánem a Mašínem zpravodajsko-diverzní práce tj. Tři králové v rámci ON). Mnozí skauti pracovali jako parašutisti (např. Adolf Opálka patřil do obce Čsl. Baden-Pwellových skautů, byl jeden ze sedmi parašutistů, kteří provedli atentát na Reinharda Heydricha, padl 18. června 1942 v prostorách pravoslavného chrámu sv. Cyrila a Metoděje, nebo František Ryš, zakladatel skautingu ve Svinově, byl vysazen na území Čech a Moravy, vypátrán a spolu se svým bratrem a manželkou popraven).¹¹

Mimo to vzniklo velké množství skautských odbojových skupin, které ovšem nebylo možné nějak centrálně řídit. Byla to například odbojová skupina LEGIO ANGELIKA nebo Modrý kruh (MK), to byl vlastně roverský¹² kmen ve Slaném. Další významnou organizací byla Zpravodajská brigáda (ZB). Páteř této odbojové skupiny tvořili skauti z Prahy 4, hlavně 5. oddíl vodních skautů v čele s Veleoslavem Wahlem, což byl zoolog a ornitolog, za činnost v odboji byl vyznamenán Československým válečným křížem a Československou medailí za zásluhy 1. stupeň.¹³ Této skupině je věnována velká část této práce.

Další důležitou skupinou byl Odboj slezských skautů (OS). Dodnes si skauti celé České republiky připomínají tuto odbojovou skupinu na Těšínsku na úpatí Lysé hory na Ivančeně, kde na jejich počest vyrostla veliká kamenná mohyla¹⁴. Na Těšínsku vzniklo již před válkou velké krásné tábořiště, kde se konaly lesní vůdcovské školy¹⁵. Zde později vznikla jedna ze schránek pro předávání materiálu odbojářům. Jaroslav Rozsypal vzpomíná, jak si vždy u Vladimír Čermáka, který tento celek řídil, vyzvedl batoh, o jehož obsahu neměl ani zdán, odnesl jej na smlouvané místo na tábořiště a dál se o něj nestaral, každý věděl jen to,

¹¹ Archiv Fr. Bobka

¹² Rover je skaut, kterému je minimálně patnáct let.

¹³ Vyprávění Fr. Bobka, říjen 2004

¹⁴ Pamětní deska na Ivančeně viz. Příloha č. 2

¹⁵ „Kanár“ *Bez CHLADNÉ VODY by nebylo Ivančeny – historie Slezské lesní školy* In: Skauting roč. 37, březen 1999, str. 16

co nutně musel. Odboj skautů na Ostravsku začal vlastně už v roce 1938. Po přechodu brigády Jana Žižky z Trocnova do Beskyd se OS na tuto brigádu napojil, částečně ji zásoboval, dodával zprávy a obvazový materiál. V listopadu 1944 se tato brigáda spojila s českou policejní školou v Ostravě Hulvánkách, počítalo se s ní při přiblížení fronty těsně k Ostravě. Dva dny po Velikonocích na rozkaz Čermáka se celý OS měl přemístit do Beskyd a v Ostravě měla zůstat jen policejní škola. Gestapo však bylo rychlejší a zatýkání začalo hned první noc po Velikonocích. V Polském Těšíně bylo zavražděno osmnáct skautů a další dva jejich přátelé, z nichž byl jeden Žid ukryvaný Ottou Kleinem. Byli zastřeleni do týla u hromadných hrobů na starém židovském hřbitově. Willi Kampf, jejich kat, o nich při posledním výslechu řekl: „*Umírali klidně, bez křiku, jako praví hrdinové.*“¹⁶ Tuto skupinu si tedy skauti připomínají na Ivančeně, kde je mimo mohyly také deska. Mezi nejdůležitějšími členy OS byl Vladimír Čermák, Vladimír Pach, Otto Klein, Quido Němec.

---

¹⁶„Polák“, *Pravda o Ivančeně* In: Skauting roč. 37, duben 1999, str. 16

2. 1 Zpravodajská brigáda

1. prapor Zpravodajské brigády vznikl jako samostatná odbojová skupina z těchto dvou celků: z malé skupiny, která se utvořila kolem Veleslava Wahla, a skupiny Zbojník, do které patřilo dvanáct skautů z 5. pražského oddílu vodních skautů. Hlavní iniciátoři vzniku skupiny Zbojník byli Adolf Karlovský a Jaromír Klika.

Činnost Wahlovy skupiny do spojení se Zbojníkem

Tato skupina vznikla 15. září 1939, kdy se Veleslav Wahl sešel s Jiřím Beaufortem a Vladimírem Janem Rottem a dohodli se, že zorganizují vojenskou skupinu mládeže přizpůsobenou pro bojové a zpravodajské úkoly. Již v září 1939 navázala skupina kontakt s ON a PÚ. Kontakt se jim podařil sehnat přes arch. Vladimíra Grégra, pro kterého dělali zpravodajskou činnost. V březnu roku 1940 byl Grégr zatčen a tím skupina ztratila spojení. Ještě jednou se jim povedlo napojení na ON získat, ale vyhlášením 1. stanného práva na podzim 1940 opět zaniklo. Tato skupina měla jen asi dvacet členů, kterým bylo okolo sedmnácti let, a plnila stále úkoly. Výsledky své činnosti, až do doby vyhlášení 1. stanného práva a tím i ztráty spojení, posílala skupina do zahraničí skrze kurýry nebo vysílačku PÚ. Úplně nové spojení s bratry Vaňkovými ze Slaného získali chlapci až v srpnu 1942 přes Miloše Michla z Prahy. Bratři Vaňkovi měli spojení na další vojenské skupiny a Wahlova skupina získala další úkoly: průmyslové a vojenské zpravodajství, čímž se zvýšily nároky na odbojovou činnost a také se uvažovalo o rozšíření skupiny. V listopadu 1942 byli bratři Vaňkové zatčeni.

Výcvik, spojení a činnost Zbojníka do

Skupina Zbojník (krycím jménem ZB) byla tedy skupina, kterou založili po zákazu skautingu skauti 5. pražského vodáckého oddílu (Adolf Karlovský, Jaromír Klika, Petr Hoch, Dušan Mendl, Milan Hasal, Ladislav Hec, Karel Rohlíček, Miroslav Nepil, Bedřich Lánský, Miroslav Vejvara, Otakar Švorčík a Karel Strádal)¹⁷. Úplný začátek činnosti této skupiny byl založen na propagaci poslechu zahraničního rozhlasu a na akcích proti vlajkařům. Chlapci si byli vědomi toho, že se potřebují napojit na vyšší odbojovou složku. Další jejich činnost byla pojata mimo jiné jako příprava na povstání, k čemuž byl nutný vojenský výcvik. Nikdo z členů Zbojníka nestačil projít vojenskou službou, protože jim bylo rovněž pouze kolem sedmnácti let. Proto Adolf Karlovský přivedl do skupiny četaře aspiranta 4. dragounského pluku Jana Laštovku, který se stal vojenským instruktorem skupiny Zbojník. Je nutné podotknout, že celý rok 1940 a začátek roku 1941 byl Zbojník složen z těchto třinácti členů. První spojení získali právě přes Jana Laštovku, jenž byl zas napojen na skupinu důstojníků, která měla kontakt na ON. Později bylo toto spojení ztraceno.

Jan Laštovka udělal plán bojového a zpravodajského výcviku na následující rok. Zabýval se činností jednotlivců, malých skupin, družstev i čet a obsahoval základ průzkumu, zajištění, obrany, útoku, strážní služby v poli, nácviku přepadu a proniknutí do střeženého objektu. Jedenkrát týdně byl celodenní výcvik, který se skládal z bojového, průzkumnického, střeleckého výcviku a teorie. Jedenkrát za čtrnáct dní bylo připraveno větší bojové cvičení, které se zabývalo prověřením orientace za každého počasí i doby ve známém i neznámém terénu. Jedenkrát za měsíc zbojníci absolvovali noční bojový a průzkumnický výcvik a výcvik ve zvláštním terénu. Jedenkrát za půl roku měli několikadenní výcvik v neznámém terénu se soupeřem, při němž použili různých dopravních prostředků. A konečně se v nepravidelných časových intervalech účastnili nácviku pohotovosti v akci, kde byla prověřována rychlost, spolehlivost, vzájemné spojení a následné rozptýlení. Další složkou

¹⁷ Sborník ZB, str. 8

výcviku byly informace o vojenskopolitické situaci, které měl vždy jeden z chlapců získávat skrze domácí i cizojazyčný rozhlas, z čehož vyplývaly úkoly pro jednotlivce i pro skupinu. Vzhledem k tomu, že všichni zbojníci až na Jana Laštovku byli studenti, mohl výcvik probíhat pouze v sobotu odpoledne, v neděli a o prázdninách, což výcvik značně komplikovalo.

Zbojníci považovali za nutné dobře znát terén okolí Prahy, hlavně oblast levé strany Vltavy k silnici na Karlovy Vary. V této oblasti se měli vyznat v noci i ve dne, a za každého ročního období. Kraj, ve kterém výcvik probíhal, poskytoval díky své členitosti vhodné podmínky pro skrytý intenzivní výcvik i dočasný úkryt. Mezi další místa, kde probíhal vojenský výcvik Zbojníka, patří Posázaví, okolí Jevan, kde měl profesor Klika chatu, a kamenolom „K-díra“ za Lochkovem. Každý člen měl při výcviku za úkol evidovat úkryty a přístup k nim, později byl připojen úkol evidovat území použitelná ke shozu materiálu, zbraní a místa k přistání letadel a příjmu parašutistů.

Teoretické přednášky probíhaly na tzv. základnách, což byly byty s telefonním spojením např.: byt Karlovských na Smíchově, Klikův na Vinohradech a Rohlíčkův ve Vysočanech. Přednášky se skládaly z informací o výcviku a střelbě, o způsobech získávání zpráv, o objektech zpravodajského významu, o utajení a konspirační činnosti, o používání různých kódů a šifer, o získávání spolupracovníků pro zpravodajskou činnost, o německé armádě, o morálce vojska a důstojníků¹⁸, o způsobech boje a také o již zmíněné vojenskopolitické situaci.

Zbojníci tedy začali rozšiřovat skupinu, takže ke konci roku 1942 měla již asi 30 členů. Snaha byla vytvoření skupiny o síle čtyři, která měla být všeobecně prověřená, ukázněná, morálně i fyzicky pevná, dobře vycvičená, pohyblivá, schopná rychlých a účinných sabotážních akcí a hlavně připravená plnit úkoly. Rozšiřování skupiny se nejdříve omezovalo na bývalé skauty, později však začali přibírat i studenty, dělníky a „úředníky“, kteří však měli jenom maturitu, protože nestihli vystudovat. Díky této změně se do skupiny dostalo mnoho později významných členů Zpravodajské brigády např.: Josef Hyhlík (Zepo), Vladimír Jiřík, Jaromír Baláš, bratři Ouředníkové, Jiří Ložek a Václav Rott. A z družstva se opravdu stala četa.

Každý člen Zbojníka měl úkol vyhledat a prověřit za jeden rok minimálně deset mladších mužů a udržovat s nimi kontakt. Tito kontaktovaní muži nebyli zasvěcováni do ilegální práce, ale byli mobilizační zálohou pro ozbrojené povstání. Takže později by mohl být postaven až prapor o třech rotách po stovce mužů. Pro tuto pozdější dobu měla mít tato záloha stejné postavení jako základní členové skupiny, problém však byl, že neprošla stejným vojenským výcvikem. Nakonec byla záloha stejně postupně přibírána pro přímou práci ve Zpravodajské brigádě. Noví členové byli hledáni mezi známými původních členů. Každý nový člen byl nezávisle na sobě prověřen několika jedinci a potom postupně zapojován do zpravodajské činnosti.

Chlapci chtěli zvýšit svou aktivitu, ale zdálo se, že se válka protáhne. Bylo tedy účelnější zůstat v menších akceschopnějších jednotkách, proto také nebyla mobilizační záloha najednou zasvěcena do činnosti skupiny. Větší aktivitu mohli zbojníci prokázat jen přes navázání na činnost jiné odbojové skupiny. Touto skupinou se pro Zbojníka stala skupina bratří Jiřího a Vladimíra Panzerů, kteří byli přáteli Jana Laštovky. Jejich skupina měla pouze šest členů, ale zato důležité napojení na škpt. Václava Morávka, a tak i na ON. Počátkem roku 1941 požádal Vladimír Panzer Jana Laštovku, aby mu pomohl rozšířit jeho diverzní skupinu. Jak už víme, Jan Laštovka prosazoval prozatím vytváření menších

samostatných a méně zranitelných skupin, které měly být v přímém spojení s velitelským centrem. Výhoda těchto malých skupin byla i bezpečnost. Počet lidí, kteří se znali, měl být co nejmenší, a co nejmenší počet lidí měl znát celkovou činnost skupiny. Jan Laštovka své názory nakonec obhájil a došlo k dohodě, že vznikne nová samostatná diverzní skupina. Tato skupina měla být z bezpečnostních důvodů oddělena od původní jednotky bratří Panzerů a byli to zbojníci. Měli být řádně prověřeni a vycvičeni, ale to už z velké části zbojníci absolvovali při svých pravidelných cvičeních. S diverzní činností měl Zbojník začít na podzim 1941. Zbraně a potřebný materiál k těmto činnostem měli zbojníci dostávat od skupiny bratří Panzerů. Jediným spojením v rámci těchto dvou skupin mělo být prozatím spojení mezi Janem Laštovkou a Vladimírem Panzerem. Od podzimu 1941 mělo být spojení zdvojeno.

Chlapci pokračovali v bojovém výcviku a v propagační činnosti. Jeden z prvních zpravodajských úkolů bylo zjistit rozložení, sílu a výzbroj jednotek protiletadlové obrany a rozmístění světlometů na okraji Prahy. Později se toto stalo jejich stálou zpravodajskou povinností, měli sledovat aktuální změny. První odeslání hlášení zprostředkoval Jaromír Klika, který i nadále vedl v evidenci rozložení a sílu německých jednotek v Praze. Svá hlášení posílal na velitelství. Dalším úkolem bylo prověření současné výroby v továrně SOLO Sušice, zda se tam nevyrábějí chemické bojové látky a případně v jakém rozsahu. Pro takové úkoly byli občas využíváni lidé z tzv. mobilizační zálohy. Tím se také začali přímo zapojovat do zpravodajské činnosti. Díky těmto kontaktům se podařilo získat spojení na pracovní úřady a k vládnímu vojsku. Zbojníci doufali, že s pomocí vládního vojska budou moct získat vyzbrojení, k čemuž nedošlo, protože vládní vojsko bylo přesunuto do Itálie. Díky tomu, že Zbojník měl kontakty na pracovní úřady, bylo možno zasahovat do osobních údajů lidí, kterým hrozilo totální nasazení.

V dubnu 1941 několik zbojníků provedlo noční rušivou akci, když se němečtí horští myslivci přesunovali na jugoslávskou frontu v rámci balkánského tažení. Zbojníci přemísťovali ukazatele směru a ničili je. Němci tím byli dost zdrženi. V této době byla celková odbojová aktivita zvýšena a zbojníci museli pomýšlet na další rozšiřování skupiny a s tím i na změnu organizace skupiny, protože se pro její velký počet nemohla scházet celá.

Vladimír Panzer požadoval po Janu Laštovkovi, aby jeho skupina mohla brzy začít se sabotážními a diverzními akcemi. První úkol měli zbojníci přislíben v průběhu října 1941 a do té doby měli složit přísahu. Jan Laštovka požadoval vyzbrojení pro Zbojníka pistolemi k nutné osobní ochraně, protože chlapci byli vyzbrojeni skutečně nedostačujícím způsobem¹⁹. Bylo mu tedy přislíbeno, že zbojníci několik pistolí dostanou.

Skupina bratří Panzerů provedla v průběhu léta 1941 několik sabotážních akcí, čímž na sebe upozornila i státního ministra K. H. Franka²⁰. Díky tomu a díky vyhlášení prvního stanného práva byli bratří Panzerové a několik dalších členů jejich skupiny na podzim 1941 zatčeni. Jan Laštovka udělal se zbývajícími členy této skupiny dohodu, že skupiny na sobě nebudou již závislé. Posléze došlo k rozpuštění skupiny bratří Panzerů. V době heydrichiády a poheydrichovského teroru byla činnost Zbojníka narušena. Chlapci se pokoušeli o navázání spojení s ON, protože chtěli mít zajištěné ozbrojení pro případ povstání. Výcvik a zpravodajská činnost pokračovaly. Zprávy byly soustřeďovány a předávány byly jen ty nejdůležitější. Počátkem roku 1942 došlo k rozšíření skupiny na četu a začaly také přípravy na kádrovou organizaci a výcvik v rámci roty.

¹⁹ Na patnáct chlapců připadaly dvě pistole zastaralého typu. – Sborník ZB, str.13

²⁰ Karel Herman Frank byl v letech 1939-43 státní sekretář Úřadu říšského protektora, v letech 1943-45 německý Státní ministr pro Čechy a Moravu.

Spojení Zbojníka a Wahlovy skupiny a činnost Zpravodajské brigády

Na přelomu let 1942 a 1943 začal Jan Laštovka, prostřednictvím a na popud Jaromíra Kliky, jednat s Vladimírem Janem Rottem o spolupráci Zbojníka a Wahlovy skupiny. Z počátku zbojníci jednali pouze s Vladimírem Janem Rottem, který měl trochu přemrštěné plány. Plánoval rozsáhlé akce v protektorátu a počítal s okamžitou pomocí spojeneckých výsadkářů. Později se porad účastnil i Veleslav Wahl, který měl na věc reálnější pohled. Došlo tedy k vzájemné dohodě o spolupráci. Wahlova skupina měla spojení na obnovenou ON. Zbojníci pokračovali ve své činnosti a začali budovat jednotku o síle roty, která pak vznikla na přelomu let 1943 a 1944. To byla rota ZB. Velení převzala Wahlova skupina, která měla spojení a základem roty byl Zbojník. Struktura ZB vypadala asi takto:

VELITEL: Veleslav Wahl

ZÁSTOPCE VELITELE: Vladimír Jan Rott

VOJENSKÝ INSTRUKTOR (do zatčení): Jan Laštovka

VELITELÉ ČET: 1. četa: Adolf Karlovský („Ada“ nebo „Garov“)
2. četa: Jaromír Klika („Bob“)
3. četa: Vladimír Jiřík („Jirka“)
4. četa: Bedřich Lánský („Fížd’a“)
5. četa: Josef Hyhlík („Zepo“)²¹

Na jaře roku 1943 se začal o nově tvořící se skupinu zajímat Miloš Kraus, snažil se s ní navázat spojení. Kvůli jeho nespolehlivosti byla dočasně pozastavena zpravodajská činnost skupiny. V této době se také začaly rozrůstat a formovat jednotlivé čety. Zvláště pak pátá četa Josefa Hyhlíka praktikovala intenzivní výcvik v již zmíněné „K-díře“ u Lochkova. Členové této čety pracovali v důležitých vojenských podnicích, proto byla její zpravodajská činnost tak dobrá.

V polovině léta 1943 ZB zjistila, že není ohrožena zatýkáním, a proto byla její zpravodajská činnost prohloubena a upevněna. Vzápětí dostala ZB úkol od ON a to prověření zpráv o údajně velkém soustředění německých pancéřovaných jednotek v oblasti od Brandýsa nad Labem přes Mladou Boleslav k Jičínu. Tento úkol byl spolehlivě splněn a prověřen.

V polovině srpna roku 1943 gestapo prošetřovalo případ skupiny bratří Panzerů, byli zatčeni její poslední členové. Gestapo začalo také hledat Jana Laštovku, který naštěstí stačil informovat Adolfa Karlovského. Začátkem podzimu byl Jan Laštovka zatčen a vyslýchán spolu s Panzerem. Nebyl však usvědčen z odbojové činnosti, a tak byl vězněn pouze na terezínské Malé pevnosti a 7. dubna 1945 byl propuštěn.

Veleslav Wahl získal mnoho spojení např. napojení na Přípravný revoluční národní výbor (PRNV), na Novákovo vedení Obrany národa, ale i na odboj komunistický. Z počátku bylo důležité spojení s PRNV, v kterém byl pro ZB důležitý zejména František Richter, který byl ředitelem tiskárny Legiografia a spolupracoval s gen. Zdeňkem Novákem. V roce 1943 byla ZB napojena na Novákovo vedení ON, Novák totiž chtěl ZB použít jako síť pro zjišťování vojenských, hospodářských i politických informací a zprávy od Wahla šly téměř přímo k Novákovi. Spojení ZB a ON bylo velmi dobré až do jara 1944, kdy se o PRNV i o ON začalo zajímat gestapo a spojení zaniklo. Gestapo bylo na jaře a v létě tohoto roku dost úspěšné, 23. června byl zatčen Zdeněk Novák. František Richter, který si byl vědom své odpovědnosti, spáchal 27. července sebevraždu.

Již začátkem dubna 1944 požádal Wahl Ladislava Maredu, což byl jeho bývalý spolužák, aby mu zprostředkoval spojení s Věrou Mackovou. Věra Macková měla totiž

²¹ Struktura ZB ze Sborníku ZB, str.15

v Nasavrkách u Chrudimi provdanou sestru Miloslavu, která i se svým mužem byla zapojená do protiněmeckého odboje už od roku 1941²². V této oblasti byl již od počátku války rozvinutý český demokratický odboj. Ladislav Mareda (krycím jménem „Milan“) a Věra Macková („Martin“) se tak zapojili do skupiny ZB. Také se v této době uvažovalo o pojmenování skupiny a z dosavadního pojmenování Zbojník se zkratkou ZB se stala skupina Zpravodajská brigáda. Věřina sestra Miloslava a její manžel MVDr. Jaroslav Fialka dostali zanedlouho podrobnou zprávu o Zpravodajské brigádě a po prověření byla ZB napojena přímo na Radu tří (R-3) v čele s Karlem Štainerem-Veselým. Ukázalo se, že tento krok byl oboustranně výhodný, protože Zpravodajská brigáda dostala možnost rozvíjet svou činnost a Rada tří získala potřebné kontakty do Prahy. Toto spojení však trochu změnilo organizaci a styl práce ZB. Rada tří totiž měla přes vysílačky přímé spojení s Londýnem a orientovala se hlavně na bojové a sabotážní akce a také na přípravu ozbrojeného povstání, ale samozřejmě potřebovala i informace, a proto se Zpravodajská brigáda stala hlavní dodavatelkou zpráv.

Ladislav Mareda se stal zástupcem velitele ZB, protože Vladimír Jan Rott, který tuto funkci zastával, byl ohrožen gestapem. Členů ZB stále přibývalo a skupina se stala praporem o čtyřech, následně šesti rotách.

ZB plnila úkoly zadané Londýnem a postupně se dostala do všech podniků na území Velké Prahy. Někteří velitelé rot (Josef Hyhlík, Jaromír Klika) měli spojení i mimo Prahu a jejich spojky pak vykonávali zpravodajskou činnost v blízkosti svého bydliště. Každý týden měli velitelé rot a celé vedení ZB schůzku, kde Karel Štainer-Veselý uděloval rozkazy, které se přes velitele čet a družstev dostali k jednotlivým členům. Lístičky se zjištěnými a prověřenými informacemi byly jednou týdně pomocí spojek (Věry Mackové, Ladislava Maredu a dalších) dopraveny k Fialkům do Nasavr. V bytě Fialků bylo speciální místo pro setkávání Rady tří a ZB.

Velitelství ZB mělo k dispozici rádiovou odposlechovou službu (ROS), kterou bylo možno zachytit denní i noční vysílání z Moskvy i Londýna. Pro bezpečnost ZB byla zřízena zajišťovací služba (ZASA)²³. Každé družstvo mělo jednoho člena, který prověřoval jednotlivce a kontroloval jejich činnost. Jak je vidět, Zpravodajská brigáda se rozvíjela a zlepšovala svou činnost až do května 1945. Do Londýna od nich šly informace o výrobních programech velkých zdrojových závodů, o zbrojních podnicích, o postavení baterií protiletecké obrany, výrobě benzínu a jeho uskladnění, výrobě leteckých motorů, tanků, turbínových letadel atp. Úkolů postupně přibývalo a byly také náročnější. Speciálním úkolem z Londýna bylo zjistit od dr. Václava Wagnera²⁴ informace, v jakém jsou stavu české kulturní památky. V září 1944 se tento úkol dostal ke Zpravodajské brigádě. Konkrétně tento úkol splnili Věra Macková a Ladislav Mareda a napojili tím Wagnera na ZB. Později jim pomohl ukrýt ilegalistu Antonína Urbana z Polomu v klášteře v Litomyšli.

Vojenská důležitost Prahy vzrůstala s přibližováním front. ZB měla Prahu rozdělenou již dřív na úseky, které měly pod kontrolou jednotlivé jednotky. Samozřejmě, že i v této době se nadále ZB zabývala intenzivním bojovým výcvikem, který probíhal většinou v oblasti Praha-Beroun-Křivoklát, přičemž kontrolovala pohyby německých vojsk na silnicích. Mezi družstvy byla používána cyklistická spojka.

Členové ZB se chtěli zapojit do boje. Po vypuknutí Slovenského národního povstání chtěli přejít na Slovensko, s čímž však Štainer-Veselý nesouhlasil. Bojový výcvik po zatčení Jana Laštovky vedl krátkou dobu Adolf Karlovský ve spolupráci s veliteli ostatních čet.

²² Sborník ZB, str. 17

²³ Sborník ZB, str. 20

²⁴ Přednosta státního památkového úřadu

Tento úkol však potom plnil Augustin Hladil („Kamil Sojka“), který byl doporučen jednak škpt. gen. Kalinou, jenž působil v ON a dal Hladilovi v červnu 1943 rozkaz, aby se se svou skupinou Havran napojil na ZB, a jednak byl doporučen ing. Jaroslavem Wolfem, který byl Wahlovým spolupracovníkem v pražské ZOO. Jaroslav Wolf znal Augustina Hladila jako vojáka z povolání a věděl, že bojoval s německými ordnery za hranicemi v rámci jednotek SOS, tuto zkušenost měla i většina Hladilovy skupiny Havran.

Na podzim roku 1944 se ze ZB stal prapor, vedení vypadalo asi takto:

VELITEL SKUPINY: Veleslav Wahl („Jason“ nebo „Borský“)

ZÁSTUPCE VELITELE: Vladimír Jan Rott

NÁČELNÍK ŠTÁBU: Ladislav Mareda

Štáb měl dvě oddělení:

1. OPERAČNÍ A ZPRAVODAJSKÉ: řídil Augustin Hladil
2. DOPRAVNÍ A ZÁSOBOVACÍ: řídil Dušan Mendl („Mráček“)

VELITEL 1. PRAPORU A VOJENSKÝ INSTRUKTOR: Augustin Hladil

VELITELÉ ROT:
1.rota: Adolf Karlovský
2.rota: Josef Hyhlík
3.rota: rámcová rota Havran
4.rota: Jaromír Klika
5.rota: Bedřich Lánský
6.rota: Vladimír Jiřík²⁵

Příslušníci 3. roty byli v přímém spojení s Augustinem Hladilem, proto neměli ani krycí čísla, protože všechny informace šly rovnou k Hladilovi a od něj pak dál. Tato rota měla být případně rota, která se rozšíří na 2. a 3. prapor ZB. Prováděla také nebezpečné úkoly.

Každá rota měla čtyři čety. 2. a 4. rota měla v květnu 1945 každá pět čet. Velitelé rot a jejich zástupci byli od počátku roku 1945 důstojnický školeni Augustinem Hladilem, škola byla zakončena dvoudenním terénním cvičením poblíž Prahy. Toto cvičení, kterého se účastnili všichni velitelé rot i čet, se konalo na konci dubna 1945.

V únoru 1945 byla ZB prostřednictvím Josefa Hyhlíka napojena na 4. pražský policejní revír pod vedením prapor. Šefčíka, který měl další spojení do ostatních policejních revírů. Zpravodajská brigáda tak získávala zprávy o zatykačích, policejních prohlídkách apod. Ladislav Mareda také dostal na starost výrobu falešných dokumentů, z čehož bylo velmi pracné falšování podpisu vydávajícího úředníka a připevňování fotografie.

I po rozbití PRNV pokračovala ZB ve své činnosti. Probíhalo zatýkání v hasičské organizaci na Říčansku, zatýkání se však vyhnulo ilegálním odborovým hnutím jako byly Revoluční odbory (RO) a Rada veřejných zaměstnanců (RVZ), které později splynuly v Revoluční odborové hnutí (ROH)²⁶, k těmto organizacím se dostal Veleslav Wahl přes arch. Ladislava Machoně - a to v září 1944. Ladislav Mareda byl napojen na Josefa Kubáta z ROH a později získal spojení i na zástupce ilegálních odborů Národní odborové ústředně zaměstnanecké (NOÚZ) Evžena Erbanu. Toto zapojení bylo dokončeno koncem listopadu téhož roku. Všechna tato spojení byla pro Radu tři velmi důležitá. Ve spojitosti napojení ROH na Radu tři došlo taky k jednání o vytvoření jednotného orgánu řídicího celý domácí odboj – tj. Česká národní rada (ČNR). V rámci tohoto spojení se také Karel Štainer –Veselý a Josef Kubát sešli a dohodli se na přípravě jednotek k boji.

²⁵ Struktura ZB v roce 1944: Sborník ZB, str. 22

²⁶ Sborník ZB, str. 23

Wolf byl na jaře roku 1945 donucen odejít do ilegality, ale povedlo se mu Wahla kontaktovat s Janem Hanušem, s kterým se Wahl osobně neznal. Hanuš se spojil s Wahlem a jeho skupina tvořila na konci války základ 2. praporu ZB Toledo v čele s Bohumírem Kášem a 3. praporu Železo v čele s Františkem Nohou.

Jak je patrné, na jaře 1945 se Zpravodajská brigáda hodně rozrostla; byla pro ni velmi podstatná mimo jiné spolupráce s paraskupinou Platinum-Pewter. V čele této paraskupiny byl velitel skupiny kpt. Jaromír Nechanský, zástupce velitele a radista rtn. Alois Vyhňák, dále pak radisté rtn. Jaroslav Klemeš a rtn. Jaroslav Peneš. Používali vysílačky Anna (Helena) a Věra (Bety) a měli být k dispozici Radě tří. Jejich úkolem bylo zajišťovat domácímu odboji spojení s vládou, provádět zpravodajskou činnost a přejímat výsadky materiálu i osob.²⁷ Část skupiny pracovala s vysílačkou Annou ve Velké Bíšti, odkud vysílali do Londýna zprávy od Rady tří a od Zpravodajské Brigády. Nechanskému a Klemešovi se také mimo zpravodajskou činnost ve Velké Bíšti povedlo v noci z 15. na 16. dubna 1945 přijmout plánovaný shoz zbraní, následovalo několik dalších shozů a několik se jich neuskutečnilo. Za nedlouho potom se přes Třebíč, kde čekali na další cestu u JUDr. Josefa Smolína, oba parašutisté dostali do Prahy, kde bylo vysílačky více třeba. Vysílačkou Annou se pak povedlo 28. dubna navázat spojení s Londýnem, později také s Košicemi. Tato vysílačka pracovala až do konce války.

Jan Laštovka se 9. dubna po svém návratu z Malé terezínské pevnosti stal zástupcem velitele 1. praporu ZB a v téže době uprchl i Petr Hoch z totálního nasazení z Německa a stal se velitelem 5. roty. 28. dubna vyhlásil Augustin Hladil zostřenou pohotovost pro 1. prapor ZB. Dokonce se jedno družstvo 1. roty v noci z 28. na 29. dubna vypravilo pod vedením Wahla a Nechanského do Sřešovic pro zbraně. Touto dobou také Zpravodajská brigáda přijala vojenské poradce, a to npor. Emila Maiwalda a por. v záloze JUDr. Rastislava Váhala. Také Evžen Hanuš a jeho skupina, která tvořila 3. rotu ZB, se rozrostli. Z 3. roty ZB vznikl její 2. a 3. prapor. 5. a 6. rota ZB se tedy spojily v 3. rotu a jejím velitelem se stal Vladimír Jířík.

Těsně před začátkem povstání získávala ZB další důležitá spojení. Připojil se k ní přepadový oddíl četnictva z kasáren Jiřího z Poděbrad, dále pak začala ZB spolupracovat s organizací Mládež Hnutí za svobodu. Dvě čety z 2. roty ZB byly určeny k ochraně všech jednání ČNR a také 2. rota chránila vysílačku Annu.

Zpravodajská brigáda však stále měla vyloženě nedostatek zbraní, proto se skrze vysílačku Annu povedlo s Londýnem dohodnout několik shozů zbraní. Byly dohodnuty celkem tři plochy. První plocha („Ráj a peklo“) se nacházela severovýchodně od Berouna a jihovýchodně od Loděnic. Příjem zbraní se měl uskutečnit na východním okraji lesa v 21:00 hod., toho dne, kdy Londýn vyšle v 13:15 a v 17:15 ve vysílání jedno z hesel: Ráj a peklo, Roztočte kolo, Rýpněte dozadu, Utýraný otec, Odvodní komise²⁸. Druhá plocha („Bety“) se nacházela asi 6,5 km východně od Kostelce nad Černými lesy, vyzvednutí zbraní mělo být v 24:00 a dohodnutá hesla byla: Bety se strojí, Bety jde domů, Bety jde spát²⁹. Třetí plocha („Vidlička-Nůž“) byla 6,5 km jihozápadně od Unhoště, opět naplánováno na půlnoc a hesla zněla: Čarovná flétna, Čtenářská beseda, Dočkáme se brzy, Dobrodružství na ostrově, Drama končí³⁰. Na shozy byla ZB dobře připravena, pro tento úkol byla určena Četa pro zvláštní úkoly. Hesla pro shozy zazněla 3. května 1945. K žádnému z těchto shozů (ani k těm později naplánovaným) však nedošlo.

---

²⁷ Sborník ZB, str. 24

²⁸ Sborník ZB, str. 26

²⁹ Sborník ZB, str. 26

³⁰ Sborník ZB, str. 27

1. prapor ZB v době květnové revoluce

1. května 1945 byla vyhlášena pohotovost všem velitelům rot, kteří už ani nechodili do zaměstnání. 2. rota se tedy dále starala o ochranu ČNR a vysílačku Annu. Před vypuknutím povstání se velitelství štábu a velitelé rot, čet a některých družstev sešli v dílně matky Adolfa Karlovského i s npor. Emilem Maiwaldem, který měl řídit očekávané vojenské akce. 5. května se opět sešlo velitelství ZB, aby se velitelé rot a některých čet dozvěděli důležité informace o shozu zbraní, který byl plánován na tento den. Na této schůzce se také celé velitelství dozvědělo, že povstání vypuklo a že jednotky mají vyjít do ulic Prahy. Velitelé rot se měli postarat o to, aby se celý 1. prapor ZB shromáždil v kasárnách Jiřího z Poděbrad na náměstí Republiky, kde měl od té chvíle sídlit štáb ZB a řídit z nich akci. Tento rozkaz nemohl být však tak rychle splněn, a tak se v kasárnách sešla jen část 1. praporu. Někteří členové totiž již pod vedením svých velitelů rot a čet bojovali v ulicích. Kasárny však byly pro jednotlivé roty a čety, které většinou bojovaly na sobě nezávisle, místem, kam se mohly stáhnout.

Již tohoto dne se 1. rota ZB pod vedením Adolfa Karlovského aktivně zúčastnila boje u rozhlasu na Vinohradské třídě. Zbraně získali z přepadeného lazaretu v Kateřinské ulici. 1. rota bojovala od Balbínovy ulice, kde měli Němci zhotovené kulometné hnízdo. 1. rota svůj úkol splnila, prokopali se totiž sklepy v Balbínově ulici. Dva její členové přišli o život a velitel roty Adolf Karlovský byl těžce zraněn do hlavy.

Část 2. roty ZB, která se nemohla dostavit v určený čas do kasáren, se zmocnila pod vedením Josefa Hyhlíka továrny Auer v Podbabě, v níž přenocovala, a ráno 6. května napadla nedalekou sladovnu, kde sídlila jedna německá jednotka. O této jednotce se Hyhlík dozvěděl od dvou mužů z blízké barikády. Přepad se zdařil a členové 2. roty tak získali zbraně. Po celou dobu byl Hyhlík v telefonickém spojení s kasárnami, z nichž dostal za úkol dostat se na druhý břeh Vltavy. Tato jednotka se tedy i se získanými zbraněmi dostala přes řeku do areálu zoologické zahrady. Dalším jejím úkolem bylo dostat se do kasáren Jiřího z Poděbrad se zbraněmi, v té době tam totiž byl nedostatek munice. Tento úkol byl splněn k ránu 7. května, projít Prahou až k cíli nebylo jednoduché. Část 2. roty se v zápětí pustila na pomoc Hlavnímu nádraží, další její část pomáhala Hyberskému nádraží³¹, kde bojovala velká část 2. praporu ZB, další část 2. roty pomáhala u Hlavní pošty a Hyhlík dostal za úkol najít spojení s vlasovci, což se mu skutečně povedlo (ještě v dopoledních hodinách toho dne přijely na pomoc kasárnám na náměstí Republiky tři tanky vlasovců).

Před polednem 7. května byla kasárna Jiřího z Poděbrad bombardována německými letadly a ostřelována z jejich palubních zbraní.³² Byla vyhlášena evakuace a Josef Hyhlík se s celou svou rotou přesunul v noci ze 7. na 8. května do Černé věže na Smíchovské straně Jiráskova mostu, která byla též toho dne obsazena částí 1. praporu ZB. Ráno se hlásili ve Štefánkově kasárně, odkud byla řízena obrana jihozápadní části Prahy. 1. prapor ZB měl za úkol hájit úsek od Zlíchova do Hlubočep a přes Prokopské údolí až k jinonické Waltrovce. 2. rota měla sídlo v Radlické mlékárně a držela úsek od nábřeží přes dnešní tramvajovou stanici Zlíchov k Dívčím vrchům. Do konce Pražského povstání se dva členové 2. roty ZB stali nezvěstnými, údajně byli odvezeni do Německa.

4. rota pod vedením Jaromíra Kliky se na jeho rozkaz 5. května ve 12 hodin sešla na Kleovce, kde došlo k první její akci. Povedlo se jim zmocnit se malého pancéřovaného vozu a s ním i nějakých zbraní. Pak se celá rota odebrala k vodárenské strážnici na Sokolské třídě, kde se dala k dispozici Karlu Kutlvašrovi z Vojenského velitelství Velká Praha. Ten je poslal

³¹ Hyberské nádraží- dnes Masarykovo

³² Sborník ZB, str. 31

do paláce Škodovky na Jungmanově náměstí, kde 4. rota získala další zbraně a kde se jí také povedlo navázat spojení s kasárnami Jiřího z Poděbrad, na rozkaz štábu se rota odebrala na náměstí Republiky. Po příchodu ke kasárnám členové 4. roty začali hájit část kasáren a také hlídali vzrůstající počet německých zajatců. I v následujících dnech se většina roty zdržovala v kasárnách a konala pohotovostní službu, jednotlivá družstva a čety byly posílány na různá místa jako posily. 7. května při bombardování kasáren byla také práce 4. roty udržovat klid mezi zajatými Němci.

3. rota pod vedením Vladimíra Jiříka vznikla spojením 5. a 6. roty, poté co původní 3. rota začala vytvářet 2. a 3. prapor ZB. Členové 3. roty Vladimíra Jiříka bojovali v Horních a Dolních Mokropsech, kde ubránili most. Další její členové bojovali ve Vysočanech, Dejvicích a Karlíně. Po rozkazu z kasáren na náměstí Republiky: dostavit se do kasáren, se to některým členům 3. roty povedlo. Tato jednotka měla vyložený nedostatek zbraní. 8. května se sešla i s jinými jednotkami ve Štefánikových kasárnách.

8. května ve večerních hodinách všechny vojenské operace ustaly a Německo vyhlásilo kapitulaci. 9. května po příchodu sovětských vojsk se celá Zpravodajská brigáda sešla ve své základně na náměstí Republiky. Za dobu Pražského květnového povstání padlo v boji deset jejích členů.

Po skončení bojů se část 4. roty ZB pod vedením Jaromíra Kliky vydala asi na týden střežit skladiště pohonných hmot, materiál a nádraží v Hněvicích u Roudnice nad Labem. Jiné části Zpravodajské brigády byly vysílány na různá místa do pohraničí. Po návratu byla ZB na vlastní žádost včleněna do právě vznikajícího Sboru národní bezpečnosti.

2. 2 Jaromír Klika

Jaromír Klika se narodil dne 25. února 1919 v Praze, kde prožil první půl rok svého života. Potom se jeho rodina odstěhovala do Bratislavy, protože tam dostal jeho otec zaměstnání, tam žili do Jaromírových osmi let. Po základní škole začal Jaromír Klika studovat reálné gymnázium Na Smetance, v tercii však přestoupil na gymnázium Jiřího z Poděbrad, kde se seznámil s Jiřím Albrechtem, přes kterého se dostal k 5. oddílu vodních skautů. Jaromír Klika se do 5. odl. vodních skautů dostal v roce 1934, ale ke skautingu měl i jiné vazby. Jeho dědeček Čeněk Klika³³ byl totiž starostou Junáka a byl také dobrým přítelem Antonína Benjamína Svojsíka. Byl to jeden z prvních českých skautů a jeho syn (Jaromírův otec) byl skaut také.

Při vypuknutí války byl Jaromír Klika v třetím semestru na medicíně. Začal pracovat v lékařské chemické laboratoři, tam však nemohl dlouho zůstat a pracoval dva roky v Průmyslové bance v Praze Na Příkopech. Potom začal pracovat v kovodílně v Karlíně na soustruhu na kov, kde pracoval až do konce války. Po dobu, co pracoval v tomto podniku, zasvětil do práce ZB jen jednoho svého spolupracovníka Vladimíra Šnajdra³⁴, nikdo jiný nebyl příliš důvěryhodný. O jeho činnosti ve Zpravodajské Brigádě je více informací v předcházející kapitole. Zde jen podotknu, že rodiče Jaromíra Kliky se o jeho činnosti v ZB dozvěděli až na jaře roku 1945.

V roce 1948 získal titul MUDr. Téhož roku byl na půl roku vězněn ve vyšetřovací vazbě. Byl podezírán z toho, že ví o útěku gen. Hasala³⁵. Věděl o něm, ale nebylo mu to dokázáno. Po návratu z vězení se přestěhoval na devět let do Jindřichova Hradce, kde nejdřív pracoval na interní klinice, následně dojížděl do krajské nemocnice v Českých Budějovicích, kde pracoval na chirurgii. Pak se opět přestěhoval do Prahy a pracoval deset let v nemocnici na Bulovce jako urolog. Poté pracoval v nemocnici v Příbrami a následně se přestěhoval do Prahy, kde až do svých 75 let pracoval v nemocnici v Klimentské ulici a v Krči.

Jaromír Klika se samozřejmě hodně zabýval skautingem, 5. odl. vodních skautů dosud existuje a „Bob“ (Jaromír Klika) byl dva roky od roku 1992 jeho kapitánem³⁶. V roce 1937 se účastnil Jamburee³⁷ v Holandsku, kde se sešlo 28 000 skautů a skautek. Dále se rád zabývá filatelií, je předsedou seskupení Parnas a vydal o filatelii několik příruček. Miluje klasickou hudbu a výtvarné umění. Také rád sportoval, hrál tenis (jednou vyhrál 2. pražskou třídu), ping pong, zabýval se lyžováním a samozřejmě se věnoval vodáckým sportům v rámci činnosti ve vodáckém oddíle (pramice³⁸, kanoistika).

Má také dvě děti, kterým je dnes přes padesát let, a šest vnoučat, jimž se věnuje.

Za svůj život získal Jaromír Klika řadu vyznamenání (pozn. autora: některá z nich jsou obsažena v příloze³⁹). V současnosti je Zpravodajská brigáda uznána za historickou skupinu (HS ZB) a Jaromír Klika je jejím předsedou⁴⁰.

³³ Čeněk Klika byl fyzik hlavního královského města Prahy.

³⁴ Vladimír Šnajdr se narodil v roce 1921, byl ze 4. roty ZB s krycím číslem ZB 33144.

³⁵ Syn gen. Hasala byl také v ZB a v 5. odl. vodních skautů.

³⁶ Kapitán je u vodních skautů hlavní vedoucí oddílu.

³⁷ Jamburee je mezinárodní setkání skautů a skautek, které se koná jednou za čtyři roky.

³⁸ Chlapci z 5. odl. si pramice sami stavěli.

³⁹ Vyznamenání nafocena 4. února 2005 v bytě Jaromíra Kliky, foto Magdaléna Hromková

⁴⁰ Vyprávění Jaromíra Kliky „Boba“, únor 2005

3. 1 Oběti války

Nyní víme již o 715 skautech a skautkách, kteří byli popraveni za druhé světové války. Jen v době heydrichiády jich bylo popraveno asi 40. Největší ztráty za druhé světové války měl 1. oddíl vodních skautů Variak, hlavně kvůli tomu, že v tomto oddíle bylo mnoho Židů, kteří se účastnili odboje. Nacisti popravili asi 130 vlčat a světlušek (vlčata a světlušky jsou děti do 11 let) židovského původu⁴¹, před sjednocením Junáka v roce 1939 tu totiž bylo asi pět pouze židovských skautských organizací.

Jednou z posledních doposavad zjištěných obětí druhé světové války byl **Zdeněk Lachnit**. Narodil se 5. prosince 1924 v Šumvaldě, kde se stal spoluzakladatelem skautingu. Založil 1. skautský oddíl v této lokalitě. V září roku 1944 byl sotva dvacetiletý Zdeněk zatčen gestapem pro odbojovou činnost v Olbramicích u Náměště na Hané. Následovalo vyslýchání a věznění v Olomouci, v Brně a na Pankráci. Zdeňka převezli k soudu do Bavorska, ale pro jeho těžké onemocnění se soud nekonal, byl transportován do KT v Bayreuthu a 14. dubna 1945 byl osvobozen americkou armádou. Pak byl převezen do nemocnice v Praze a vrátil se do rodného Šumvaldu. 30. června 1945 však zemřel na následky neléčeného zápalu plic, zápalu pohrudnice a akutní tuberkulózy. Byl pohřben⁴² v rodném městě a zdejší skautské středisko nese jeho jméno (svědectví podala švagrová, sestra Blanka Lachnitová dne 6. října 2004).⁴³

---

⁴¹ Vyprávění Fr. Bobka, říjen 2004

⁴² Parte Zdeňka Lachnity v příloze č. 21

⁴³ Archiv Fr. Bobka

3. 2 Závěr

Již několikrát se v této práci objevila zmínka o Národním skautském památníku u Strašnického krematoria, který nám připomíná, jak byli skauti v těžkých obdobích schopni dokázat svou připravenost prokazovat věrnost a oddanost, sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce a často za vlast položit i život. Právě takovým hrdinům byl věnován tento památník. Měla jsem to štěstí, že jsem mohla se svou družinou světlušek být při jeho slavnostním odhalení, které se konalo dne 10. května 2003. Panovala tam opravdu slavnostní atmosféra. Řady skautů „veteránů“, skautských vůdců, skautů a skautek, také vlčat a světlušek vzdávaly čest našim hrdinům. Byl to pro mě velký zážitek.

Je třeba podotknout, že je důležité vážit si všech skautů, kteří se v druhé světové válce aktivně účastnili odboje. Bylo pro mě velmi důležité, že jsem se s některými z nich mohla setkat, a vážím si toho, že jsou nám i nyní ochotni předávat své svědectví. Právě díky těmto skautům, kteří žili ideály skautingu i přes zákazy a pronásledování (a přitom se řídili tím, k čemu je skautský zákon, slib, příkaz a heslo vede), se skauting i po těžkém období opět postavil na nohy a může fungovat i dnes, takže v rámci tohoto hnutí mohou vyrůstat nové osobnosti.

Použitá literatura a prameny

LITERATURA

Daněk, Josef a kol.: *Zpravodajská brigáda 1939-1999*, Vydalo Ministerstvo obrany České republiky- AVIS, Praha 1999

Čvančara, Jaroslav: *Někomu život, někomu smrt 1941-1943*, Laguna, Praha 2003

Hansen, Walter: *Vlk jenž nikdy nespí*, Nakladatelství SCOUTARCH, Praha 1994

Kural, Václav: *Vlastenci proti okupaci*, Vydala Universita Karlova, Ústav mezinárodních vztahů, Praha 1997

Ledvinka, Václav: *Pražský sborník historický XXV*, Panorama, Praha 1992

Lom, Miloň a Šebek, Jaroslav: *IV. Junácký sněm Praha 19.-20.5. 1990*, Vydalo Soukromé nakladatelství ŠEBEK-POSPÍŠIL, Mladá Boleslav 1990

Rambousek, Ota: *Jenom ne strach*, Nezávislé Tiskové Středisko, Praha 1990

Vémola, Antonín: *RNDr. Rudolf Plajner*, Muzeum Kroměřížska, Kroměříž 1991

PERIODIKA

Skauting roč. 37, březen 1999

Skauting roč. 37, duben 1999

OSTATNÍ

Osobní svědectví Jaromíra Kliky, únor 2005

Osobní archiv Jaromíra Kliky

Osobní svědectví Františka Bobka, říjen 2004

Osobní archiv Františka Bobka

Lang, Martin *Případ Vladivoje Tomka*, Praha 2003, rukopis seminární práce

Seznam zkratek

apod.	a podobně
arch.	architekt
atd.	a tak dále
atp.	a tak podobně
č.	číslo
ČČK	Český červený kříž
ČNR	Česká národní rada
čs.	český
čsl.	československý
dr.	doktor
DTJ	Dělnická tělocvičná jednota
FDTJ	Federace dělnických tělocvičných jednot
Fr.	František
gen.	generál
hod.	hodina
HS ZB	Historická skupina Zpravodajská brigáda
ing.	inženýr
JUDr.	Doktor práv
KČT	Klub českých turistů
km	kilometr
kol.	kolektiv
kpt.	kapitán
MHS	Mládež Hnutí za svobodu
MUDr.	Doktor medicíny
MVDr.	Doktor veterinárního lékařství
např.	například
něm.	německý
NOÚZ	Národní odborové ústředně zaměstnanecké
npor.	nadporučík
odl.	oddíl
ON	Obrana Národa
OS	Odboj slezských skautů
PhDr.	doktor filozofie
por.	poručík
pozn.	poznámka
prapor.	praporčík
PRNV	Přípravný revoluční národní výbor
PÚ	Politické ústředí
PVVZ	Petiční výbor Věrní zůstaneme
r.	rok
R-3	Rada tří
RAF	Royal Air Force
RČS	Republika československá
RNDr.	Doktor přírodních věd
RO	Revoluční odbory
roč.	ročník
ROH	Revoluční odborové hnutí
ROS	rádiová odposlechová služba
rtn.	rotmistr
RVZ	Rada veřejných zaměstnanců

SOS	Stráž obrany státu
str.	strana
škpt.	štábní kapitán
tj.	to je
TVCO	Tajná vojenská a civilní organizace
tzv.	takzvaný
ZASA	zajišťovací služba
ZB	Zbojník, později Zpravodajská brigáda
ZOO	zoologická zahrada

Seznam příloh

Příloha č. 1	Národní skautský památník ⁴⁴
Příloha č. 2	Pamětní deska na Ivančině ⁴⁵
Příloha č. 3	Vyznamenání
Příloha č. 4	Československá vojenská medaile za zásluhy mimo boj 1. stupně
Příloha č. 5	Český válečný kříž
Příloha č. 6	Junácký kříž
Příloha č. 7	Medaile ZB (vydána k výročí) ⁴⁶
Příloha č. 8	Jan Laštovka, 1939
Příloha č. 9	Augustin Hladil „Kamil Sojka“, 1944
Příloha č. 10	Jaromír Klika „Bob“, v době Květnového povstání
Příloha č. 11	Veleslav Wahl, 1940 (maturitní fotografie)
Příloha č. 12	Ladislav Mareš „Milan Hradecký“, 1944
Příloha č. 13	Věra Macková „Martin“, 1943
Příloha č. 14	Zakládající členové skupiny Zbojník na cvičení v r. 1941
Příloha č. 15	Cvičení s maketou lehkého kulometu v r. 1943, u kulometu Adolf Karlovský a Karel Rohlíček
Příloha č. 16	Příslušníci ZB v kasárnách Jiřího z Poděbrad 6. 5. 1945
Příloha č. 17	Květen 1945 v Klikově vile Na Vinohradech; zprava Adolf Karlovský, Jaromír Klika, Jan Laštovka a Josef Hyhlík
Příloha č. 18	Adolf Karlovský, Josef Hyhlík a Jan Laštovka po osvobození ve Vojenské akademii v Hranicích na Moravě ⁴⁷
Příloha č. 19	Jaromír Klika, únor 2005 ⁴⁸
Příloha č. 20	František Bobek při odhalení Národního skautského památníku ⁴⁹
Příloha č. 21	Parte Zdeňka Lachnity z archivu Fr. Bobka

---

⁴⁴ foto Magdaléna Hromková, únor 2005

⁴⁵ Skauting roč. 37, duben 1999

⁴⁶ přílohy č. 3-7: foto Magdaléna Hromková, (návštěva u Jaromíra Klinky) únor 2005

⁴⁷ přílohy č. 8-18 Ledvinka, Václav: *Pražský sborník historický XXV*, Panorama, Praha 1992

⁴⁸ foto Magdaléna Hromková, únor 2005

⁴⁹ foto Petr Lukáš, květen 2003

Resumé

On 10 May 2003 the first National Memorial of the Czech Scouts was unveiled at the premises of the Strašnice Crematorium. The memorial was erected to commemorate all the Czech Boy and Girl Scouts who lost their lives during both World Wars and also under the communist regime.

This project deals with the activities of the Czech Scouts during the World War II during which the organization was dissolved by the Nazis. In spite of that many Czech Scouts held onto their oath. They took part in numerous resistance movement groups, many of the Scouts fought at the battlefronts and we can find them also in the ranks of RAF. They also formed their own groups of resistance. One of them was called “The Intelligence Brigade” (Zpravodajská brigáda) and the present study is focused mainly on this brigade.